

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117778

§. 11. Concilium Romanum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

§. XI.

Sæculum IV.
A. C. 313.*Concilium Romanum.*

Cæciliano cum decem Episcopis Catholicis, & aliis decem adversæ factionis, quorum Princeps Donatus a Casis nigris, Romæ dicta die comparentibus, Concilium in Palatio Imperatricis Faustæ, quod domus Lateranensis dicebatur, eadem die 2. Octob. 313. die veneris congregatum est. Melchiades Papa Concilio præerat. Deinde sedebant tres Episcopi Galli, Reticus Augustodunensis, Maternus Coloniensis, Marinus Arelatensis; post hos quindecim Episcopi Itali, Meroles Mediolanensis, Stemnius Rimensis, Felix Florentinus, Gaudentius Pisanus, Proterius Capuanus, Theophilus Beneventanus, Savinus Tarracinensis, Secundus Prænestinus, Maximus Ostiensis, & quidam alii, universim cum Pontifice Episcopi novemdecim. Notabilis est ordo sessionis, ex eo præcipue, quod Episcopi Galliæ primo loco sedeant, & quod Episcopi Ostiensis, & Prænestinus quamvis S. Pontificis Suffraganei non præcedant. Reticus Augustodunensis, vir illo tempore magnæ auctoritatis, quædam scripta reliquit, quæ nobis injuria temporum abstulit. Tribus diebus in hoc Concilio laboratum cum Notariis, qui simul acta, id est, dicta, & responsa

*Optat. l. 1.
coll. Carth.
Aug. ep.
172. A. 313.*

*Aug. I.
Julian.
c. 3. n. 7.*

C. 2

omnia

Sæculum IV. omnia in ordinem redigebant. Prima
 A. C. 313. die iudices perquisierunt, quinam essent

A. 313. Cæciliani accusatores, & quinam illi, qui
 contra eum testes adducebantur. Epis-
 copi ex parte Majorini Libellum accusa-
 tionis a sua factione contra Cæcilianum
 scriptum obtulerunt, volebantque, ut
 tanquam ab universo populo Carthagi-
 nensi accusatus haberetur; at Iudices
 nullam hujus accusationis rationem ha-
 buere, quod confusos multitudinis cla-
 mores contineret, & nullum nominatim
 accusatorem; testes requirebant, & ac-
 cusatores tales, qui suo nomine causæ
 hujus sortem in se susciperent; illi vero,
 quos Donatus, alique factionis contra
 Cæcilianum Episcopi produxerunt accu-
 satores, & testes, nihil se mali de ipso
 scire edixerunt.

Tum Cæcilianus Donatum accusat,
 quod vivente adhuc dum Mensurio schis-
 mati Carthaginensi initium fecerit; quod
 rebaptizaverit, quod Episcopis, in perfecutione
 lapsis, iterum manus imposuerit;
 tandem inquit: Donatus, & Collegæ ejus,
 ne accusatores mei, & testes, a se ipsis ex
 Africa huc adducti, in iudicio compare-
 rent, vetuere, tanta vis malæ conscientiæ,
 & ne conficta calumnia ab omnibus agno-
 sceretur, timor fuit. Donatus se quidem
 rebaptizasse, & lapsis Episcopis manus
 imposuisse non negavit, sed personas ad
 tractan-

tractandam hanc causam necessarias, quas ^{Sæculum IV.} ipse submovisse insimulabatur, adductu- A. C. 313.
 rum se promisit; cum vero bis promi-
 sisset, recessit, nec ultra in Concilium re-
 dire ausus est, timens, ne propter crimi-
 na, quæ fuerat confessus, ipse præsens
 condemnaretur, qui alterius condemnan-
 di causa tam longum iter esset emensus.
 Secunda die libellus aliquis delatorius
 contra Cæcilianum Judicibus traditur;
 delatores examinantur, & delationis ca-
 pita; dicebantur aliqua, quæ nulla ra-
 tione probabantur.

Die tertia ad examen revocatum est ^{A. 313.}
 Concilium Carthagine a septuaginta Epis-
 copis habitum, qui Cæcilianum, & ordi-
 natores ejus damnaverant; hoc Conci-
 lium adversariis pro Achille erat, septua-
 ginta Episcoporum numerum crepabant,
 cumque omnes fuissent ex Africa, haud
 dubie cum perfecta cognitione causæ ju-
 dicasse. Melchiadi tamen Papæ, cæte-
 risque Concilii Romani Episcopis Con-
 cilium Carthaginense nullius ponderis
 fuit, quod ibi Cæcilianum absentem, &
 inauditum damnassent; porro Cæcilia-
 nus absentiaæ suæ causas omnino legiti-
 mas afferebat, non enim nesciebat hos
 Episcopos Carthaginem a suis adversariis
 vocatos, apud eos divertere, & factiosa
 consilia communicare. Perbene sciebat
 Purpurii Episcopi Limatensis minas, cu-

Sæculum IV. jus viri in agendo violentia omnibus nota
 A. C. 313. erat. Igitur Episcopi Concilii Romani ni-
 hil eorum, quæ in Concilio Carthaginensi
 313. acta fuissent, etiam probatum esse judica-
 vere, an nempe Felix Aptungitanus esset
 traditor, aut quis eorum, a quibus Cæcilia-
 nus fuisset ordinatus; difficilis æque vi-
 fa est quæstio, & inutilis; difficilis qui-
 dem, quia testes examinandi erant, acta
 discutienda, & Cæcilianus accusatores
 suos eodem crimine accusabat, quod
 nempe SS. Scripturas tradidissent, idque
 propria ipsorum confessione in Concilio
 Cirthano constabat; inutilis etiam erat
 quæstio, an Felix traditionis reus esset,
 quia, quamvis fuisset, tamen non seque-
 batur, ordinationem Cæciliani esse nul-
 lam, cum regula certa staret, Episcopum,
 quamdiu nullo iudicio Ecclesiastico da-
 mnatus, aut depositus, in suo gradu es-
 set, tamdiu legitime alios ordinare, &
 cœteris actibus Episcopalibus fungi.

Sup. l. IX.
§. 13.

Concilium
 Romanum
 in causa Do-
 natistarum.

Visum itaque Patribus hanc quæstio-
 nem ommittere, ne novas lites in Ecclesia
 Africæ, quam pacificare debebant, mo-
 verent. Cæcilianum innocentem decla-
 rarunt, & ordinationem approbarunt;
 Episcopos, qui eum condemnauerant, a
 sua communione non eiecerunt, nec eos
 etiam, qui ipsum accusatum missi fue-
 rant. Solus Donatus a Casis nigris da-
 mnatus est, tanquam omnis mali auctor,
 &

Aug. ep. 30.

& gravium criminum proprio ore con-
 victus. Aliis licentia facta suas Sedes
 retinendi, quamvis extra Ecclesiam a Ma-
 jorino ordinatis, cum conditione, ut
 schismati renuntiarent. Statutum ergo,
 ut in omnibus locis, ubi duo Episcopi
 invenirentur, alter a Cæciliano, alter a
 Majorino ordinatus, ille sedem teneret,
 qui ordinationis tempore esset prior, al-
 ter ad aliam sedem transferretur.

Hæc fuit Romani Concilii sententia,
 ubi singularis discretio elucet, & memo-
 rabile in rigore canonum dispensationis
 exemplum, amore pacis datum. In hoc
 Concilio singuli Episcopi opinionem pro-
 more dixerunt, S. Pontifex Melchiades
 deliberationi finem imposuit suam opi-
 nionem proferendo in hunc modum:
*cum constans & notum sit, Cæcilianum ab
 iis, qui cum Donato venerant, & accusa-
 re promiserant, non fuisse accusatum, &
 nullius delicti fuisse convictum, arbitror in
 omnibus juribus suis, & communione Ec-
 clesiastica esse confirmandum.* Quæ super
 alia accusationis capita pronuntiavit, non
 habemus. S. Pontifex, & Episcopi, mis-
 sis actis, Imperatori Constantino Conci-
 lii eventum perscribere, & Cæciliani
 accusatores statim in Africam esse rever-
 sos. Miltiades, seu Melchiades Papa ter-
 tio post hæc mense obiit, decima Janua-
 rii, postquam S. Sedem tenuit annis duo-

Sæculum IV.
 A. C. 313.

A. 313.

Const. ep. ad
 Elaf. Chr.
 Dam. Pagi.
 a. 313. n. 13.

Sæculum IV. bus, & medio. Trigesima prima ejusdem
A. C. 314. mensis S. Sylvester successit.

S. Sylvester
Papa.

Donatus a Casis nigris petiit, ut sibi
liceret reverti in Africam, promittens se
nunquam Carthaginem iturum. Quidam
nomine Philumenes, qui apud Imperato-
rem Donati causam tuebatur, postulavit,
ut amore pacis Cæcilianus Brixia in Ita-
lia retineretur, quod impetravit. Inte-
rim duo Episcopi Eunomius, & Olympius
in Africam mittuntur, qui quadraginta
diebus Carthagine morati, volebant de-
clarare, ubi esset Ecclesia Catholica, at-
que illis, qui Donato adhærebant, id im-
pedire conantibus, quotidie tumultus fer-
vebant. Tandem Eunomius, & Olympius
pronuntiarunt, Ecclesiam Catholicam
esse illam, quæ per totum Mundum esset
diffusa, nec Judicium Romæ a Novemde-
cim Episcopis latum ulla ratione infirma-
ri posse; itaque cum Cæciliani Clericis
communicarunt, iisque, quæ fecissent, in
acta conscriptis, reversi sunt. Interim
Donatus contra fidem datam Carthagi-
nem venit, quod ubi Cæcilianus intelle-
xit, & ipse celeriter ad gregem suum re-
diit. Sicque inter duas partes dissensio
duravit.

A. 314.
Const. ep.
ad Flaf. &
ad Chrest.

Donatistæ Constantino molesti erant
continuis accusationibus, Cæcilianum in-
dignum esse, qui functiones Sacerdotales
exerceret; respondit, hanc causam Ro-
mæ

mæ decisam fuisse a Judicibus omni ex-
 ceptione majoribus; clamabant ipsi, non
 integram causam fuisse auditam, Episco-
 pos parvo numero se quodam loco in-
 clusisse, atque pro lubitu, & festinanter
 sententiam præcipitasse. Prætextus di-
 cendi totam causam non fuisse auditam,
 erat accusatio Felicis Aptungitani, quam
 examini subicere Concilium Romano-
 rum superfederat.

Sæculum IV.
 A. C. 314.

§. XII.

Felicis Aptungitani absolutio.

Ut his querelis finem faceret, scripsit
 Constantinus Vero, seu Verino Præ-
 fecti Prætorii Vicario, mandans, in hanc
 causam inquireret; Verino ægrotante,
 Ælianus Africæ Proconsul mandata exe-
 cutus est; is omnes interrogavit, quibus
 hujus rei notitia esse poterat, scilicet, an
 Felix Episcopus Aptungitanus SS. Scri-
 pturas tempore persecutionis tradidisset;
 convocavit ad quæstionem Claudium
 Saturianum, qui anno persecutionis, nem-
 pe 303 Reipublicæ Aptungitanæ Cura-
 tor fuerat; Alfium Cæcilianum, qui fue-
 rat eodem anno Magistratus, seu Duum-
 vir. Callidium Gratianum, qui hoc an-
 no 314 eodem munere fungebatur, Su-
 perium militem Stationarium, Ingentium
 Notarium, qui, aliquam Epistolam Alfii

C 5

Cæci-